

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag

Postboks 4710 Sluppen, 7468 Trondheim
Sentralbord: 73 19 90 00, Telefaks 73 19 91 01
Besøksadresse: E. C. Dahls g. 10

Saksbehandler
Daniel Bergamelli
Sosial- og helseavdeling

Innvalgstelefon
73 19 93 38

Vår dato
23.10.2014
Deres dato
02.09.2014

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)
2014/6565-720
Deres ref.
14/2016

Arbeids- og sosialdepartementet
Postboks 8019 Dep
0030 OSLO

Høringsuttalelse - forslag til endring i lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen § 18 - barns inntekt

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag viser til Arbeids- og sosialdepartementets høringsnotat datert 2. september 2014.

Bemerkninger til forslaget om lovregulering

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag er positiv til å lovregulere kommunens adgang til å regne med barns inntekter ved vurdering og beregning av økonomisk stønad.

Målsetningen med endringen er å sikre bedre og mer likeverdige vilkår for barn som vokser opp i fattige familier. Dette er ønskelig av flere grunner, som omtalt i høringsnotatet. Fylkesmannen ser det som et hensiktsmessig virkemiddel for å forebygge arv av sosiale problemer. I et langsiktig perspektiv kan forslaget derfor antas å bidra til en reduksjon av kommunens utgifter.

Selv om forslaget ikke er en realitetsendring fra dagens retningslinjer, er en lovregulering et sentralt og nødvendig virkemiddel for å sikre en likere praksis i kommunene. Departementet forutsetter at antallet kommuner som vektlegger barns inntekt trolig er blitt noe redusert siden Fontenes analyse i 2011. Samtidig viser en undersøkelse foretatt av Fylkesmannen i Hordaland at 2 av de 10 kommunene i Hordaland som i 2013 regnet med barns inntekt, ikke gjorde det året før. Praksisen kan altså endres i begge retninger.

Bemerkninger til alternativ A

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag anbefaler bruk av alternativ A (ingen beløpsgrense).

For det første ivaretar alternativet best det skjønnsmessige elementet i kommunens vurdering. En beløpsfesting kan føre til en praksis som standardiserer vurderingene på bekostning av den konkrete helhetsvurderingen som skal gjøres. Siden lovendringen allerede binder kommunene i sin behandling av denne inntektstypen, er det særlig viktig å ha den skjønnsmessige vurderingen for øye.

For det andre er det problematisk at en beløpsfesting snur bevisbyrden ved inntekt over beløpsgrensen. Departementet forutsetter at kommunen må

redegjøre for de særlige forhold som taler for å holde beløp over grensen utenfor vurderingen. Ordlyden i bestemmelsen kan også raskt tolkes antitetisk (motsetningsvis). Dette kan blant annet føre til at kommuner som tidligere holdt barns inntekt utenfor sine vurderinger, nå inntar inntekten. Det er neppe en tilsiktet eller ønsket virkning.

Fylkesmannen er videre ikke nødvendigvis enig i departementets påstand om at en beløpsgrense gjør det enklere å vurdere kommunens lovanvendelse i en klagebehandling. Vurderingstemaet blir uansett om kommunen har vurdert de særlige grunner. Siden regelen legger opp til et utpreget rettsanvendelsesskjønn, er det heller ikke nødvendig å ta stilling til om kommunens skjønnsutøvelse har vært åpenbart urimelig.

Til slutt kan det også argumenteres med at alternativ A fører til en mest mulig lettlest lovtekst. En tilgjengelig lovtekst har positiv betydning for både tjenestemottakere og ansatte i kommunen, og bør være en målsetning i seg selv.

Bemerkninger til alternativ B

Dersom departementet likevel bestemmer seg for å henvise til en beløpsgrense i lovteksten, støtter Fylkesmannen at det gjøres ved å henvise til en lov- eller forskriftsregulert størrelse fremfor et kronebeløp. Av alternativene i høringsnotatet, anbefaler Fylkesmannen i så fall alternativ B4 (tilsvarende forskrift om bidragsforskudd § 5).

Dersom det først skal innføres en beløpsgrense, mener Fylkesmannen grensen bør ligge relativt høyt. Det sikrer barnet og familien størst mulig frihet, slik situasjonen er for familier som ikke mottar økonomisk stønad.

Beløpet i alternativ B4 følger samtidig av et regelverk som direkte omhandler grensen for når et barns inntekt fører til en plikt til å forsørge seg selv. Beløpsgrensen er derfor relevant, og forutsettes å sikre en god balanse mellom arbeid og skolegang eller fritid. Bruk av denne grensen sikrer også lik behandling med familier som ikke mottar økonomisk stønad.

Til slutt er beløpsgrensen godt kjent både i NAV-kontorene og hos mange foreldre. Selv om forskriftens ordlyd kan virke forvirrende, er beløpet derfor praktisk anvendelig.

Fylkesmannen vil avslutningsvis fraråde bruk av alternativ B3 (tilsvarende det skattemessige fribeløpet). Denne grensen følger av skatterettslige regler som ivaretar helt andre hensyn. Eventuelle skatterettslig velfunderte endringer kan derfor føre til utilsiktede og uønskede virkninger for reglene om økonomisk stønad.

Med hilsen

Jørn Krog
fylkesmann

Jan Vaage
fylkeslege

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.